

**ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДПС УКРАЇНИ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**МІЖНАРОДНИЙ ЮРИДИЧНИЙ
ВІСНИК:**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ
УКРАЇНИ**

Випуск 1 (2) 2015

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО.....6

Л. М. Касьяненко д. ю. н., професор, завідувач кафедри фінансового права, Національний університет ДПС України, м. Ірпінь В. В. Чайка к. ю. н., доцент кафедри фінансового права, Національний університет ДПС України, м. Ірпінь ЮРИДИЧНІ ГАРАНТІЇ ЗАХИСТУ ПРАВ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ L. M. Kas'yanenko Ph.D., Professor, head of Department of financial law, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin V. V. Chayka PhD in Law (Candidate of Sciences), associate professor of the Department of financial law, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin LEGAL GUARANTEES OF THE TAXPAYERS RIGHTS' DEFENCE IN UKRAINE.....6

М. О. Бондаренко к. ю. н., доцент кафедри господарсько-правових дисциплін, Національний університет ДПС України, м. Ірпінь Г. М. Бондаренко Київський фінансово-економічний коледж, м. Ірпінь КОМЕРЦІЙНА ТАЄМНИЦЯ В УКРАЇНІ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЇЇ ПОРУШЕННЯ М. О. Bondarenko PhD in Law (Candidate of Sciences), associate professor, Professor of Department of economic-legal disciplines, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin G. M. Bondarenko Kyiv Financial and Economic College, Irpin TRADE SECRET IN UKRAINE AND RESPONSIBILITY FOR ITS VIOLATION.....7

В. А. Комаров к. ю. н., Київський університет права НАН України, м. Київ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕКЛАМИ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ V. A. Komarov PhD in Law (Candidate of Sciences), Kyiv University of Law of the National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv ORGANIZATIONAL AND LEGAL PRINCIPLES OF ADVERTISING OF MEDICINES IN UKRAINE.....8

М. О. Ткалич к. ю. н., доцент кафедри цивільного права, Запорізький національний університет, м. Запоріжжя ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРОФЕСІЙНИХ СПОРТСМЕНІВ В УКРАЇНІ М. О. Tkalych PhD in Law (Candidate of Sciences), associate professor of the Department of civil law, Zaporizhzhya National University. Zaporizhzhya LEGISLATIVE REGULATION OF THE LEGAL STATUS OF PROFESSIONAL ATHLETES IN UKRAINE8

Т. Р. Yatsyk PhD in Law (Candidate of Sciences), Associate Professor of Department of criminal law, process and criminalistics, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin GENESIS AND EVOLUTION OF THE PROCESS OF INTERACTION OF TAX AUTHORITIES WITH MASS MEDIA Т. П. Яцик к. ю. н., доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь ГЕНЕЗИС І ЕВОЛЮЦІЯ ПРОЦЕСУ ВЗАЄМОДІЇ ПОДАТКОВИХ ОРГАНІВ ІЗ ЗАСОБАМИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ9

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО, КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, КРИМІНАЛІСТИКА, ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ10

В. В. Назаров д. ю. н., професор, декан юридичного факультету, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь Р. І. Тракало старший прокурор Бориспільської міжрайонної прокуратури Київської області, м. Бориспіль РОЛЬ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ПРАВА НА ПОВАГУ ДО ПРИВАТНОГО ЖИТТЯ ПРИ ОСКАРЖЕННІ РІШЕНЬ, ДІЙ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ V. V. Nazarov Ph.D., Professor, Dean of the Faculty of Law, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin R. I. Trakalo Senior prosecutor Boryspil interdistrict prosecutor of Kyiv region, m. Boryspil THE ROLE OF JUDICIAL CONTROL OVER OBSERVANCE OF THE RIGHT TO RESPECT FOR PRIVATE LIFE UNDER APPEAL DECISIONS, ACTIONS OR INACTION DURING THE PRETRIAL INVESTIGATION.....10

В. В. Топчій д. ю. н., доцент, Заслужений юрист України, професор кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, Національний університет державної податкової служби

- України, м. Ірпінь Н. В. Карпенко здобувач кафедри кримінального процесу, Національна академія внутрішніх справ, старший слідчий в особливо важливих справах Головного слідчого управління МВС України, м. Київ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОСВІДУВАННЯ І ЗАСТОСУВАННЯ ПРИМУСУ ДЛЯ ЙОГО ПРОВЕДЕННЯ V. V. Topchiy Ph.D., Assistant Professor, Honored Lawyer of Ukraine, professor of criminal law, process and criminalistics, National University of State Tax Service of Ukraine, Irpin N. V. Karpenko Seeker of criminal process, National Academy of Internal Affairs, senior investigator in particularly important cases of the Main Investigation Department of Internal Affairs of Ukraine, Kyiv PROBLEMATIC ISSUES EXAMINATION AND APPLY MEANS OF COMPULSION FOR ITS IMPLEMENTATION 11
- П. В. Цимбал д. ю. н., професор, завідувач кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь А. М. Лазебний старший викладач кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь ЗАРОДЖЕННЯ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ЕКСПЕРТОЛОГІЇ В КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ Р. V. Tsymbal Ph.D., Professor, head of Department of criminal law, process and criminalistics, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin A. M. Lazebnyi Senior lecture of Department of criminal law, process and criminalistics, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin THE ORIGIN AND DEVELOPMENT OF THE INSTITUTION OF EXPERTS IN CRIMINAL PROCEEDINGS 12
- Л. А. Гарбовський к. ю. н., доцент, доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь А. Л. Сизоненко практикуючий юрист ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ПОТЕРПІЛОГО В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ L. A. Garbovskyi PhD in Law (Candidate of Sciences), Associate Professor, Associate Professor of Department of criminal law, process and criminalistics, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin A. L. Syzonenko Practitioner lawyer SOME PROBLEMATIC ASPECTS OF THE RIGHTS OF THE VICTIM IN THE CRIMINAL PROCESS UKRAINE..... 12
- І. В. Грицюк к. ю. н., доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ТА ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ ПОТЕРПІЛИХ ПРИ ПЕРЕГЛЯДІ СУДОВИХ РІШЕНЬ І. V. Grytsiuk PhD in Law (Candidate of Sciences), Associate Professor of Department of criminal law, process and criminalistics, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin SUPPORT RIGHTS AND LEGITIMATE INTERESTS OF VICTIMS IN JUDGMENTS REVISION..... 13
- В. І. Завидняк к. ю. н., доцент, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь ПРИЗНАЧЕННЯ ЕКСПЕРТИЗ У ПРОВАДЖЕННЯХ ЩОДО ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ ІЗ ОСОБЛИВОЮ ЖОРСТОКІСТЮ V. I. Zavydnyak PhD in Law (Candidate of Sciences), Associate Professor, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin AN EXAMINATION IN PROCEEDINGS CONCERNING CRIMES COMMITTED WITH EXTREME CRUELTY 14
- Н. А. Жерж старший викладач кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь Н. В. Кимлик к. ю. н., доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь Р. В. Кимлик к. ю. н., доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь РОЛЬ ПСИХОЛОГІЧНОГО ПОРТРЕТА У ВСТАНОВЛЕННІ ОСОБИ НЕВІДОМОГО ЗЛОЧИНЦЯ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ N. A. Zherzh Senior lecture of Department of criminal law, process and criminalistics, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin N. V. Kymlyk PhD in

Law (Candidate of Sciences), Associate Professor of Department of criminal law, process and criminalistics, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin R. V. Kymlyk PhD in Law (Candidate of Sciences), Associate Professor of Department of criminal law, process and criminalistics, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin	ROLE	
PSYCHOLOGICAL PORTRAIT IN IDENTIFYING UNKNOWN CRIMINALS IN THE INVESTIGATION OF VIOLENT CRIME		15
Н. А. Краснікова к. ю. н., доцент, доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь	ПРОЦЕСУАЛЬНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ОСІБ, ЩО БЕРУТЬ УЧАСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	
N. A. Krasnikova PhD in Law (Candidate of Sciences), Associate Professor, Associate Professor of Department of criminal law, process and criminalistics, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin	PROCEDURAL ASPECTS OF THE SAFETY OF PERSONS INVOLVED IN CRIMINAL PROCEEDINGS	16
П. М. Кубрак к. ю. н., Національна академія служби безпеки України, м. Київ	КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ЯК ГАРАНТІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД СУБ'ЄКТІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ	
P. M. Kubrak PhD in Law (Candidate of Sciences), National Academy of Security Service of Ukraine, Kyiv	CONSTITUTIONAL PRINCIPLES AS A GUARANTEE OF RIGHTS AND FREEDOMS OF SUBJECTS CRIMINAL PROCEEDINGS	16
С. А. Миронюк к. ю. н., доцент, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпропетровськ	КВАЛІФІКУЮЧІ ОЗНАКИ УМИСНОГО ЗНИЩЕННЯ АБО ПОШКОДЖЕННЯ МАЙНА ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ	
S. A. Myronyuk PhD in Law (Candidate of Sciences), associate professor, Dnipropetrovsk Statel University of Internal Affairs, Dnipropetrovsk	QUALIFIED BY INTENTIONAL DESTRUCTION OR DAMAGE TO PROPERTY UNDER THE LAWS OF UKRAINE	17
О. О. Мілевський к. ю. н., доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь	ПОЧАТКОВИЙ ЕТАП ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЮВАНИХ У ЗОНІ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ АЕС	
O. O. Milevskyi PhD in Law (Candidate of Sciences), Associate Professor of Department of criminal law, process and criminalistics, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin	THE INITIAL STAGE OF PRE-TRIAL INVESTIGATION OF CRIMES EXERTED IN THE CHERNOBYL NUCLEAR POWER PLANT	18
О. П. Мілевський к. ю. н., доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь	СПЕЦИФІКА ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ УХИЛЕНЬ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ	
O. P. Milevskyi PhD in Law (Candidate of Sciences), Associate Professor of Department of criminal law, process and criminalistics, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin	SPECIFICITY USE EXPERTISE IN INVESTIGATING TAX EVASION	19
Т. О. Мудряк к. ю. н., доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь	НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ШАХРАЙСТВА З ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ	
T. O. Mudryak PhD in Law (Candidate of Sciences), Associate Professor of Department of criminal law, process and criminalistics, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin	REGULATORY FRAMEWORK INVESTIGATION WITH FINANCIAL RESOURCES	20
О. В. Сіренко к. ю. н., доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь	ПОВЕДІНКА ПОТЕРПІЛОГО ЯК СКЛАДОВА ЙОГО КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ	
O. V. Sirenko		

Sirenko PhD in Law (Candidate of Sciences), Associate Professor of Department of criminal law, process and criminalistics, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin THE BEHAVIOR OF THE VICTIM AS PART OF ITS FORENSIC CHARACTERISTICS	20
О. О. Титаренко к. ю. н., Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпропетровськ ПРОПОЗИЦІЯ НАДАННЯ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ ЗГІДНО ДІЮЧОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ О. О. Tytarenko PhD in Law (Candidate of Sciences), Dnipropetrovsk Statel University of Internal Affairs, Dnipropetrovsk OFFER TO PROVIDE UNDUE ADVANTAGE ACCORDING TO THE CURRENT ANTI-CORRUPTION LEGISLATION UKRAINE.....	21
А. В. Філіпп к. ю. н., Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпропетровськ КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕЗАКОННИЙ ОБІГ ДИСКІВ ДЛЯ ЛАЗЕРНИХ СИСТЕМ ЗЧИТУВАННЯ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ДОСВІД А. V. Philipp PhD in Law (Candidate of Sciences), Dnipropetrovsk Statel University of Internal Affairs, Dnipropetrovsk CRIMINAL LIABILITY FOR ILLEGAL CIRCULATION DISCS FOR LASER READING SYSTEMS: INTERNATIONAL LEGAL EXPERIENCE	21
А. Р. Vlasova PhD in Law (Candidate of Sciences), associate professor, head of Department of National criminal proceedings, Academy of Prosecution of Ukraine, Kyiv COMPROMISE AS THE SIMPLIFIED CRIMINAL LEGAL PROCEEDINGS IN SOME FOREIGN COUNTRIES А. П. Власова к. ю. н., доцент, завідувач кафедри кримінального процесу, Академія прокуратури України, м. Київ КОМПРОМІС ЯК СПРОЩЕНЕ КРИМІНАЛЬНЕ СУДОЧИНСТВО У ДЕЯКИХ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ	22
G. V. Didkivska PhD in Law (Candidate of Sciences), associate professor, Associate Professor of Department of criminal law, process and criminalistics, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin А. В. Antonyuk Assistant of Department of criminal law, process and criminalistics, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin THE RIGHTS AND DUTIES OF PERSONS TO WHICH THE DAMAGE BY ILLEGAL DECISIONS, ACTIONS OR INACTION OF BODY OF PRE-JUDICIAL INVESTIGATION, PROSECUTOR'S OFFICE OR COURT IS CAUSED Г. В. Дідківська к. ю. н., доцент, доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь А. Б. Антонюк асистент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ОСІБ ЯКІ ПОРУШУЮТЬСЯ НЕЗАКОННИМИ РІШЕННЯМИ, ДІЯМИ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНАМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ, ПРОКУРАТУРИ АБО СУДУ.....	23
L. V. Omelchuk PhD in Law (Candidate of Sciences), Associate Professor of Department of criminal law, process and criminalistics, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin А. V. Linnik Associate Professor of Department of criminal law, process and criminalistics, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin USE OF POLYGRAPH IN CRIMINAL LEGAL PROCEEDINGS OF FOREIGN COUNTRIES: HISTORICAL AND LEGAL ASPECTS Л. В. Омельчук к. ю. н., доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь А. В. Линник доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІГРАФА У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН: ІСТОРИЧНИЙ ТА ЗАКОНОДАВЧИЙ АСПЕКТ	24
V. A. Shkelebey PhD in Law (Candidate of Sciences), Associate Professor of Department of criminal law, process and criminalistics, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin CONCILIATION AS AN INSTITUTION OF CRIMINAL PROCEDURAL LAW OF UKRAINE. В. А. Шкелебей к. ю. н., доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики,	

Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь ПРИМИРЕННЯ ЯК ІНСТИТУТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ	24
ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС, ГОСПОДАРСЬКЕ, ЗЕМЕЛЬНЕ ТА ТРУДОВЕ ПРАВО	25
Є. О. Мічурін д. ю. н., професор, професор кафедри охорони інтелектуальної власності, цивільно-правових дисциплін, Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків ОБМЕЖЕННЯ МАЙНОВИХ ПРАВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ E. O. Michurin Ph.D., Professor, Professor of Department of Intellectual Property, Civil Law Disciplines, Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv LIMITATIONS OF PROPERTY RIGHTS NATURAL PERSONS: CONCEPTUAL AND LEGAL ASPECTS	25
С. А. Водяхін к. ю. н., Одеський університет внутрішніх справ, м. Одеса ДОКУМЕНТИ ЯК ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН S. A. Vodyahin PhD in Law (Candidate of Sciences), Odesa National University of Internal Affairs, Odesa DOCUMENTS AS OBJECTS OF CIVIL LAW RELATIONS	26
Л. В. Красицька к. ю. н., Донецький національний університет, м. Донецьк НЕУСТОЙКА ЯК ГАРАНТІЯ ЗАХИСТУ ПРАВА ДИТИНИ НА ЇЇ УТРИМАННЯ L. V. Krasyska PhD in Law (Candidate of Sciences), Donetsk National University, Donetsk PENALTY AS A GUARANTEE OF THE RIGHTS OF THE CHILD TO ITS CONTENT	27
Г. О. Ульянова к. ю. н., доцент кафедри інтелектуальної власності та корпоративного права, Національний університет «Одеська юридична академія», м. Одеса РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ПРОМИСЛОВИЙ ЗРАЗОК G. O. Ul'yanova PhD in Law (Candidate of Sciences), associate professor of department of Intellectual Property and Corporate Law, National University «Odessa Law Academy», Odesa IMPLEMENTATION OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS IN THE INDUSTRIAL DESIGN	27
І. І. Шемелинець к. ю. н., доцент, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь ПРАВОВИЙ СТАТУС КОМІСІЇ З ТРУДОВИХ СПОРІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ I. I. Shemelynec PhD in Law (Candidate of Sciences), associate professor, head of Department of civil-legal disciplines, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin LEGAL STATUS AND COMMISSION LABOR DISPUTES IN MODERN CONDITIONS	28
ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА, КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО	29
Р. О. Стефанчук д. ю. н., професор, Національна академія правових наук України, м. Київ АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАКОНОТВОРЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ R. O. Stefanchuk Ph.D., Professor, National Law Academy of Ukraine, Kyiv HIGHLIGHTS OF LAWMAKING IN THE PRESENT DAY	29
М. В. Кармаліта к. ю. н., доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь ВИКОРИСТАННЯ НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ У СТАНОВЛЕННІ СУЧАСНОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ M. V. Karmalita PhD in Law (Candidate of Sciences), associate professor, associate professor of Department of theory and history of law, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin USING THE SCIENTIFIC POTENTIAL IN THE DEVELOPMENT OF MODERN LEGAL SYSTEM	29
Т. О. Пікуля к. ю. н., Національна академія внутрішніх справ, м. Київ ТИПОЛОГІЗАЦІЯ ДЕРЖАВ СВІТУ: МЕТОДОЛОГІЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ T. O. Pikulya PhD in Law (Candidate of Sciences), National Academy of Internal Affairs, Kyiv TYPOLOGIZATION OF THE WORLD: METHODOLOGY AND CLASSIFICATION	30
МІЖНАРОДНЕ ПРАВО	31

Т. Я. Цимбал к. ю. н., доцент, професор кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, Національний університет державної податкової служби України, м. Ірпінь	
О. С. Калмикова асистент кафедри міжнародного права, Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого, м. Харків	
РОЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У КООРДИНАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У БОРОТБІ З КСЕНОФОБІЄЮ ТА РАСИЗМОМ	
Т. Ya. Tsymbal PhD in Law (Candidate of Sciences), Associate Professor, Professor of Department of criminal law, process and criminalistics, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin	
О. S. Kalmykova assistant of Department of International Law, Yaroslav Mudryi National Law University, Kharkiv	
THE ROLE OF UNITED NATIONS IN COORDINATION OF INTERNATIONAL COOPERATION IN THE FIGHT AGAINST XENOPHOBIA AND RACISM	.31
Н. В. Марушак к. ю. н., Чернігівський державний технологічний університет, м. Чернігів	
ПРАВО ОСОБИ НА ПОВАГУ ДО ГІДНОСТІ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	N. V. Maruschak PhD in Law (Candidate of Sciences), Chernihiv State Technological University, Chernigov
THE RIGHT TO RESPECT FOR HUMAN DIGNITY: INTERNATIONAL LEGAL ASPECT	32
Рецензія на монографію Власової Г.П.	32

ЗМІСТ ВИПУСКА 1(2) 2015

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Л. М. Касьяненко	
д. ю. н., професор, завідувач кафедри фінансового права, Національний університет ДПС України, м. Ірпінь	
В. В. Чайка	
к. ю. н., доцент кафедри фінансового права, Національний університет ДПС України, м. Ірпінь	
ЮРИДИЧНІ ГАРАНТІЇ ЗАХИСТУ ПРАВ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ	
L. M. Kas'yanenko	
Ph.D., Professor, head of Department of financial law, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin	
V. V. Chayka	
PhD in Law (Candidate of Sciences), associate professor of the Department of financial law, National University of the State Tax Service of Ukraine, Irpin	
LEGAL GUARANTEES OF THE TAXPAYERS RIGHTS' DEFENCE IN UKRAINE	

Статтю присвячено дослідженню проблем сучасного законодавчого забезпечення захисту прав платників податків в Україні. Зокрема, проаналізовано окремі положення Конституції України, Податкового кодексу України, законів і підзаконних актів у вказаній сфері.

Виявлено та обгрунтовано необхідність подальшого детального вивчення й аналізу впливу останніх змін податкового законодавства України на систему забезпечення та захисту прав платників податків.

На підставі проведеного дослідження авторами запропоновано створити систему постійного моніторингу нових положень Податкового кодексу України з метою розробки рекомендацій щодо усунення недоліків правового регулювання захисту прав платників податків.

УДК 349.2

І. І. Шемелинець,
кандидат юридичних наук,
доцент, завідувач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Національного університету
ДПСУ України

ПРАВОВИЙ СТАТУС КОМІСІЇ З ТРУДОВИХ СПОРІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Стаття присвячена дискусійним питанням визначення правового статусу комісії з трудових спорів за чинним законодавством України. Особливу увагу приділено перспективам застосування інституту медіації при вирішенні індивідуальних трудових спорів.

Ключові слова: індивідуальний трудовий спір, комісія по трудових спорах, медіація.

The article is devoted controversial issues of determining the legal status of the labor dispute commission for the current legislation of Ukraine. Special attention is paid to the prospects of the institution of mediation in resolving individual labor disputes.

Keywords: individual labor dispute, the commission on labor disputes, mediation.

Кодекс законів про працю [1] визначає комісію з трудових спорів як обов'язковий первинний орган розгляду індивідуальних трудових спорів в Україні.

Останнім часом процедура вирішення індивідуальних трудових спорів піддається ретельному науковому аналізу з боку вітчизняних вчених у галузі трудового права. Зі всього масиву проблемних питань з вирішення таких спорів окрема увага приділяється виробленню нових, відмінних від радянських, підходів до розуміння сутності комісії з трудових спорів та її місця в системі органів, що вирішують трудові спори.

Проблемами вирішення індивідуальних та колективних трудових спорів і зокрема діяльності та функціонування комісії з трудових спорів займалися свого часу Н. Б. Болотіна, В. С. Венедиктов, В. В. Жернаков, Р. І. Кондратьєв, Л. І. Лазор, В. В. Лазор, І. П. Лаврінчук, А. Р. Мацюк, О. І. Процевський, П. Д. Пилипенко, В. І. Прокопенко, В. Г. Ротань, Н. М. Хуторян, Г. І. Чанишева та ін. Проте, незважаючи на розробленість проблеми, є нагальна потреба вирішення окремих питань діяльності комісії з трудових спорів, зокрема:

- необхідність та доцільність залишення процедури вирішення трудового спору комісією у тому вигляді, в якому вона існує і сьогодні;
- необхідність розширення сфери застосування комісії з трудових спорів і для органів державної влади та місцевого самоврядування;
- необхідність встановлення юридичної відповідальності за нестворення комісії чи за невведення до її складу робітників;
- виправданість та актуальність механізму формування складу комісії по трудових спорах.

Вирішення цих питань є необхідним для розуміння сутності комісії як органу досудового розгляду індивідуальних трудових спорів. Окреслені проблеми зумовлюють потребу у вирішенні наступних завдань:

- проаналізувати «обов’язковість» та «первинність», як ознаки комісії з трудових спорів;
- окреслити можливо-допустимий механізм застосування для вирішення індивідуальних трудових спорів медіації та розкрити її суть;
- розібратися у проблемах і причинах розмежування процедур вирішення індивідуальних та колективних трудових спорів;
- розробити зміни до нормативно-правових актів щодо юридичної відповідальності у цій сфері.

Кодекс законів про працю України визначає лише два органи, які мають право вирішувати індивідуальні трудові спори, одним із яких саме і є комісія з трудових спорів, як обов’язковий, первинний орган з розгляду таких спорів. Детальний аналіз повноважень комісії, процедура її створення та механізм розгляду індивідуального трудового спору комісією свідчить про те, що цей орган не трактується як орган примирення сторін, а як орган позасудового вирішення трудового спору. Необхідно відмітити той факт, що трудові спори, які залежно від суб’єктного складу поділені на індивідуальні та колективні, законодавець розділив не лише по суб’єктах, між якими можуть виникати ці спори, але і по органах, що беруть участь у вирішенні спорів, їх статусі, підходах до механізму вирішення тощо. Колективні трудові спори вирішуються в рамках примирної процедури шляхом пошуку взаємоприйнятної рішення для сторін конфлікту, тоді як для вирішення індивідуальних спорів застосування примирних дій імперативно не визначено.

Враховуючи той факт, що комісія з трудових спорів є обов’язковим, первинним органом розгляду індивідуальних спорів, усі трудові індивідуальні спори, за винятком тих, які визначені у ст. 232 Кодексу законів про працю, повинні в першочерговому порядку на первинній стадії розглядатись комісіями.

Термін «первинність» насамперед повинен трактуватися як невід’ємний етап певного складного процесу, де є, крім первинної, також і інші стадії. Застосування терміна «первинність» для позначення комісії з трудових спорів, напевно, мало на меті окреслити те розуміння, що індивідуальний трудовий спір повинен спочатку вирішуватись у комісії з трудових спорів, а уже на вторинному, наступному етапі – у суді.

Безперечно, сьогодні ознака первинності комісії з трудових спорів – це більше теоретична, ніж практична ознака, яка, як уже встановлено, суперечить положенням Конституції України і не може звужувати або відбирати право осіб на судовий захист. І рішення Конституційного Суду України це підтверджує. Це зрештою нівелює саме розуміння первинності комісії з трудових спорів.

Обов’язковість комісії з трудових спорів може трактуватися у двох аспектах. По-перше, вона повинна, як обов’язковий орган обиратися на всіх підприємствах, установах чи організаціях з кількістю працюючих більше ніж 15 осіб, а по-друге, якщо спір виник, то він обов’язково повинен нею розглядатися, хоча цього працівник або роботодавець чи ні. Незаперечним є той факт, що застосування терміна «обов’язковий» породжує імперативне регулювання, зобов’язує сторони діяти лише в таких межах, вчиняти поведінку лише в межах встановленого закону. З іншого боку, порушення імперативної норми повинно зумовлювати застосування певного виду юридичної відповідальності.

За нестворення комісії з трудових спорів чи за її неформування в такому складі, як це вимагає Кодекс законів про працю України юридична відповідальність не передбачена. А вона і не може бути передбачена, оскільки усі імперативні норми щодо створення комісії з трудових спорів, її обрання, формування кількісного та персонального складу направлені не на конкретних осіб, а на загальні збори як колективне утворення. Таким чином, відсутність юридичної відповідальності нівелює «обов’язковість» комісії з трудових спорів.

Слід визнати доцільним відміну обов'язкового утворення комісії з трудових спорів та зміну її статусу у проекті Трудового кодексу України. Виходячи з положень проекту, комісії з трудових спорів надано статус органу соціального діалогу, як примирного органу, що функціонуватиме, у разі досягнення домовленості між сторонами, на виробничому рівні. У зв'язку з цим повністю виключати цей орган із системи органів вирішення індивідуальних трудових спорів, як це пропонується в літературі, видається недоцільним [2, с. 80]

Отже, комісія з трудових спорів сьогодні це орган позасудового вирішення індивідуального трудового спору.

Необхідно погодитись з тим, що позасудове вирішення спорів є пріоритетним: по-перше, такий метод дає можливість з'ясувати статус-кво сторін та оцінити власні шанси на перемогу, по-друге, дає можливість уникнути втручання сторонніх осіб у спір та зберегти конфіденційність, по-третє, цей метод є дешевшим і швидшим і, по-четверте, у випадку успішного завершення виконання досягнутої домовленості відповідає інтересам всіх сторін без винятку [3, с. 8]

З іншого боку, якщо розуміти цю процедуру як досудове врегулювання спорів, то виникає питання, наскільки є виправданим обмеження щодо звернення з цих питань лише до комісії, а не до інших органів, які б сприяли вирішенню проблемної ситуації. У цьому контексті доцільно говорити про можливість застосування медіації та інших альтернативних способів вирішення індивідуальних трудових спорів.

Медіація – як певний підхід до розв'язання конфлікту, у якому нейтральна третя сторона забезпечує структурований процес, для того щоб допомогти конфліктуючим сторонам прийти до взаємно прийнятного вирішення спірних питань [4].

У Верховній Раді України зареєстровано законопроект «Про медіацію», за яким медіація – позасудова процедура врегулювання конфлікту шляхом переговорів за допомогою одного або декількох посередників (медіаторів). У цьому контексті слід погодитись з Н. В. Дарагановою, яка стверджує, що перевагами застосування медіації при вирішенні індивідуальних трудових спорів є цілий комплекс різних факторів, основні з яких зводяться до таких:

- при вирішенні індивідуального трудового спору за допомогою медіації посередник (медіатор) є нейтральною третьою особою, головна функція якого – сприяння та забезпечення переговорів між сторонами, допомога сторонам у визначенні різних способів вирішення спору між ними, зокрема й тих, які сторони трудового спору самостійно ще не застосовували;
- сторони індивідуального трудового спору беруть участь у медіації добровільно як під час прийняття рішення про медіацію, так і в процесі її проведення та досягнення домовленостей і виконання рішень;
- кожній зі сторін спору надається право самостійно обрати медіатора;
- важливим чинником, що свідчить на користь запровадження процедури медіації при вирішенні індивідуальних трудових спорів є приватний характер медіації. Розгляд справ у всіх судах проводиться відкрито, за винятком випадків, коли законодавством допускається закритий судовий розгляд, тоді як одним із принципів медіації є конфіденційність, що дозволяє вирішити індивідуальний трудовий спір приватно, без відкриття широкій громадськості інформації як щодо предмета спору, так і щодо всіх інших питань, пов'язаних з вирішенням цього спору;
- розгляд індивідуального трудового спору за медіаційною процедурою є більш простим, отже, і більш зручним для сторін трудового спору, ніж коли цей розгляд здійснюється у суді;
- оскільки медіація може бути застосована вже на ранній стадії спору, то його врегулювання відбувається значно швидше, ніж у суді;

- при медіації має місце скорочення витрат сторін, іноді достатньо значних, за рахунок відсутності судових витрат;
- процедуру медіації можна застосувати як до судового розгляду, так і під час судового провадження по справі;
- медіація може бути перервана або припинена у будь-який час за ініціативи будь-кого з учасників медіації;
- практика вирішення спорів за допомогою медіаційних процедур в інших країнах доводить, що медіація збільшує вірогідність збереження нормальних стосунків між сторонами індивідуального трудового спору й після його розв'язання;
- після прийняття сторонами індивідуального трудового спору взаємовигідного рішення, сторони без затримок, без втручання виконавчої служби виконують прийняте ними узгоджене рішення;
- широке застосування при вирішенні індивідуального трудового спору медіаційною процедури сприятиме реальному розвантаженню судів від значної кількості справ, що виникають із трудових відносин [5, с. 79].

З іншого боку, процедура вирішення колективних трудових спорів, передбачена ЗУ «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» може гіпотетично в майбутньому бути перенесена вибірково і на вирішення індивідуальних трудових спорів, виходячи, зокрема, з того, що комісії з трудових спорів переформатовується в орган, який буде застосовувати примирні процедури.

У рамках можливості застосування альтернативних способів вирішення індивідуальних трудових спорів, доцільно розглянути можливість використання норм вище наведеного закону щодо залучення до вирішення колективних спорів незалежних посередників, які мають відповідний правовий статус, визначений окремими наказами Національної служби посередництва та примирення. Процедура залучення для вирішення колективного спору посередника дещо нагадує медіативну процедуру, але на відміну від неї, ця можливість і діяльність регламентована нормативно-правовими актами. Можливо прийшов час розширити повноваження Національної служби посередництва і примирення і надати їй можливість сприяти проведенню примирних процедур і при вирішенні індивідуальних трудових спорів.

У цьому контексті необхідно погодитись із вченими, які стверджують, що реформування системи розгляду трудових спорів повинно передбачати комплексні дії щодо якісної зміни всієї системи матеріального та процесуального права, включаючи норми не лише трудового, а й цивільно-процесуального права. Розпорошену систему вирішення трудових спорів необхідно уніфікувати, посилюючи при цьому повноваження Національної служби посередництва та примирення, як органу, що має досвід у вирішенні трудових спорів та наявну систему регіональних представництв [6, с. 75].

Таким чином, визначальним для розуміння перспектив удосконалення законодавства про індивідуальні трудові спори є те, що комісія з трудових спорів залишиться органом, який матиме повноваження стосовно вирішення спорів, в інших рамках, в інший спосіб, на іншій, найшвидше, примирній основі. Виходячи з цього, при розробці проекту Трудового кодексу України необхідно уніфікувати процедури вирішення індивідуальних та колективних трудових спорів, статус та повноваження комісії з трудових спорів та примирної комісії, статус незалежного посередника та медіатора тощо.

Проте сьогодні, з урахуванням визначення статусу комісії з трудових спорів, необхідно реформувати трудове законодавство з цих питань, зокрема:

а) доповнити статтю 221 Кодексу законів про працю України частиною четвертою «сторони трудових правовідносин мають право для вирішення трудового спору застосовувати будь-які способи, що не заборонені законом, в тому числі медіацію»;

б) статтю 224 Кодексу законів про працю України викласти у такій редакції: «Комісія з трудових спорів є органом з розгляду трудових спорів, що виникають на підприємствах, в установах, організаціях, за винятком спорів, зазначених у статтях 222, 232 цього Кодексу».

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кодекс законів про працю України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 верес. 2013 р.: [офіц. текст]. – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2013. – 120 с.
2. Чанишева Г. І. Спеціалізована трудова юстиція в країнах Європи: досвід для України / Галина Іванівна Чанишева // Вісник Вищої Ради юстиції. – № 2. – 2010. – С. 75–82.
3. Войнаровська О. Правові механізми запобігання та вирішення трудових спорів / Оксана Войнаровська, Тетяна Іванович // Праця і закон. – № 12. – С. 6–10.
4. Матеріали курсу підготовки медіаторів із кола посадовців, які займають керівні посади в органах виконавчої, законодавчої та судової влади. Спільна програма Європейської Комісії та Ради Європи «Прозорість та ефективність судової системи України». – Київ, 2010.
5. Дараганова Н. В. Медіація як один із альтернативних способів вирішення індивідуальних трудових спорів / Н. В. Дараганова // Юридична наука. – 2011. – № 6. – С. 77–83.
6. Ясинок М. М. Система вирішення трудових спорів в Україні та шляхи її подальшого розвитку / М. М. Ясинок, С. І. Запара // Правовий вісник Української академії банківської справи. – 2013. – № 1 (8). – С. 73–77.

Подано до редакції 27 листопада 2014 р.